

จากคลอง ห้วยแอร้ง

ครูผู้สอน นายกิติพันธ์ พรหมชนะ

บทนี้หน้าและหลาน
ลงเรือต่างชีชวน

ไมตรีของชาวบ้าน
น้ำใจเอื้ออาทร

เรียงความฝึกหัดเขียน
จินตนาการเป็นตัวนำ

ออกจากบ้านไปเที่ยวสวน
ชมสองข้างหนทางจร

ที่เรือผ่านสะกิดสอน
ซาบซึ่งนักควรจักจำ

หมั่นพากเพียรใช้ถ้อยคำ
ด้วยภาษาหน้าชื่นชม

เนื้อเรื่อง

ช่วงวันหยุดราชการติดต่อกันหลายวัน หน้าแปดจะไปเที่ยวบ้านน้าอ้อยเพื่อนรัก ไบพลูจึงขออนุญาตพ่อแม่ตามหน้าแปดไปเที่ยวด้วย บ้านน้าอ้อยอยู่ริมคลองอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

หน้าแปดเคยไปหลายครั้งแล้ว จึงขับรถพาหลานรักสู่ที่หมายด้วยความมั่นใจ จากถนนใหญ่เข้าถนนเล็ก ผ่านตลาด ร้านค้า วัดสวนมะพร้าว แล้วมาจอดที่บ้านหลังหนึ่ง มีต้นไม้วมคราม หน้าแปดบิบแตร ปั่น ปั่น สักพักก็มีคนมาเปิด น้าอ้อยนั่นเองพอลงจากรถ ไบพลูยกมือไหว้น้าอ้อย แล้ววิ่งเต็มเหยียดไปที่หมายข้างหน้า เพื่อชื่นชมสายน้ำให้เต็มที่ ไบพลูชอบอะไร ๆ ที่เป็นน้ำ ๆ

เหนือเรื่อง

ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นทะเล น้ำตกหรือน้ำพุ แม้แต่ก้วยเตี้ยว ใบพลูก็ยังไม่เคยกิน
แบบแห้งเลย

น้ำในคลองกำลังขึ้น ผักตบชวาลอยมาเป็นกอเล็กกอห้อย น้ำดูสะอาด
หน้าว่าย มีบ้านเรือนปลูกเรียงรายอยู่สองฝั่งคลอง ผู้คนกำลังอาบน้ำบ้าง ซักผ้า
บ้าง แต่ละบ้านมีเขื่อนกันกั้นคลื่นกระแทกจากเรือยนต์และเรือหางยาว เรือพาย
ที่ได้คลื่นดูโคลงเคลงหน้ากลัวจะล่มแต่ไม่ล่ม

น้ำเปิดกับน้ำอู้ยเดินตามมา น้ำอู้ยบอกกับหลานว่า “คลองนี้ชื่อคลอง
ประชาชื่น เป็นคลองที่ในหลวงรัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้ขุดขึ้นเพื่อเป็นทาง

เนื้อเรื่อง

ลัดไปจังหวัดเพชรบุรี และประชาชนจะได้มีน้ำไว้กินไว้ใช้ในการเกษตรด้วย เห็น
ไหมว่าพระมหากษัตริย์ไทยทรงห่วงใยประชาชนแค่ไหน น่าดีใจนะที่ได้เกิดมา
เป็นคนไทย อยู่ในแผ่นดินของในหลวงและพระราชินีแห่งราชวงศ์จักรี” หน้าอุ้ย
ยิ้มด้วยความภูมิใจ

“แป๊ดด้วย” “ไบพลูด้วย” สองคนน้ำหลานเสริมคำพูดหน้าอุ้ย

“ปลาตุนึงตัวใหญ่ ๆ นึงใหม่ ๆ มาแล้วคร๊าบ” พ่อค้าขายปลาตูร้องเสียง
ก้องคลอง หน้าอุ้ยกัว๊กมือเรียกเข้ามา ซื่อขายกันเสร็จ พ่อค้าแถมเงินให้อีก ๕
บาท “เมื่อวันก่อนตอนเงินขาดไปเลยเอามาใช้คืน”

เนื้อเรื่อง

“เอ๊ะ! อย่างนี้ก็มีด้วย” หน้าแปดอุทาน

เสียงป๊อค ๆ ดังมาแต่ไกล “ก๊วยเตี้ยวเรือมาแล้ว เจ้านี้อร่อยมาก”
เจ้าของบ้านบอก พอได้จิ้งหะเรือเข้ามาใกล้ หน้าอู๋ส่งเสียงเรียก ก็พอดีที่บ้านฝั่ง
ตรงข้ามเรียกพร้อม ๆ กัน แม่ค้าหยุดชะงักจะไปข้างไหนดีลูกค้าประจำทั้งนั้น
ทันใดนั้นลูกค้าปากไหนตะโกนมาว่า

“ไปฝั่งไหนก่อนเถอะ มีเด็ก”

“ขอบคุณค่ะ” หน้าอู๋ตะโกนตอบ

“เอ๊ะ! อย่างนี้ก็มีด้วย” ใบพลูรีบอุทานตัดหน้าผู้ใหญ่

เหนือเรื่อง

ร้านนี้ก๋วยเตี๋ยวเปิดที่บันไดท่าหน้า แม่ค้าปรงก๋วยเตี๋ยวด้วยความชำนาญ ชามไม่ใหญ่ รสอร่อยถูกใจ แทบไม่ต้องปรง รอบแรกผ่านไปรอบสองกำลัง ตามมา หน้าแป๊ะรู้ใจใบพลูว่าต้องมีรอบสามและสี่แน่ ด้วยความเกรงใจคนฝาก ไหนที่ต้องรอนาน หน้าแป๊ะเลยบอกหน้าอู้ให้ไปเอาชามมาใส่

“ไม่ต้อง ะ” แม่ค้ารีบบอก “จะกินก็ชามบอกมาเลย ทำที่เดียวกองชามไว้ ตรงนี้ ไปขายฝากไหนแล้วจะกลับมาเก็บชาม” บริการด้วยน้ำใจอย่างนี้หาได้ยาก

เมื่อจ่ายเงินค่าก๋วยเตี๋ยว หน้าแป๊ะถึงกับร้องลั่น “อะไรกัน ชามละ ๑๐ บาท” ใบพลูหน้าเสียคิดว่าหน้าแป๊ะไปว่าเขา “ถูกจังเลย แล้วเขาจะอยู่ได้ยังไง”

เนื้อเรื่อง

ค่อยยังชั่วที่หน้าแปดคิดเหมือนใบพลู

“อยู่ได้จะ ขายแพงก็ไม่มีคนซื้อ ขายถูก แต่ขายได้เยอะก็พออยู่พอกินจะ”

แม่ค้าตอบก่อนจะคัดท้ายเรือไปปากน้ำ

“ชาวบ้านเขารู้มานานแล้วจะว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร แม่ ชาวกรุง” หน้าอ้อยแหยมเพื่อน

ตอนบ่าย หน้าอ้อยพาชาวกรุงทั้งสองคนไปตลาดนัดซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้าน
เดินลัดเลาะไปตามสวน ไม่ทันเหนื่อยก็ถึงแล้ว

เหนือเรื่อง

ที่ตลาดนัดมีสินค้ามากมาย ทั้งของสด ของแห้ง ของกิน ของใช้ ผู้คนดู คึกคักที่ร้านหนึ่งมีผู้หญิงมุงกันเต็ม หน้าหลานทั้งสามคนก็เข้าไปมุงด้วย ก็อยากรู้ว่า เขามีอะไรกัน ร้านนี้ขายเครื่องสำอางราคาถูก มีตั้งแต่ครีมฟอกหน้าขาว ครีมที่ทำให้ผิวพรรณเต่งตึง ยาแก้สิว ฝ้า ลิปสติกสีสดสวย

“หน้าแปด” ไบพลุกระชิบเรียก “ไบพลุหยาบดูแล้วไม่เห็นมีฉลากบอกอะไรเลย”

“ใช่ สงสัยคิดเอง ทำเอง ขายเองแน่ ๆ ใครจะมารับอันตรายยังไงก็ช่าง ขอให้ฉันได้สตาจค์ไว้ก่อน ส่งสารคนซื้อจ้งเลย หน้าอาจพังได้” หน้าอุ้ยพูดอย่าง เศร้าใจ

เนื้อเรื่อง

ยังมีสินค้าอื่น ๆ ที่อาจจะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ เช่น ยา อาหาร เครื่องปรุงรส ขนม ซึ่งไม่บอกที่มา ส่วนประกอบ วันเดือนปีที่ผลิต และวันหมดอายุของสินค้าเหล่านี้ เพียงแต่อ้างว่ามาจากโรงงาน ถ้าติดยี่ห้อมาราคาจะแพง ใครอยากได้ของถูกก็ซื้ออย่างนี้ไป ถ้าสินค้าเหล่านี้ไม่มีมาตรฐานหรือมีสารปนเปื้อนมาด้วยจะเกิดอะไรขึ้น

หน้าอู๋เดินไปร้านขายของสด เพื่อซื้อทำอาหารให้ชาวกรุง ซื้อไปต่อราคาไป เข้าแห่หยอกล้อกันไป เลยได้ทั้งของราคาถูกและของแถม สนุกทั้งคนซื้อและคนขาย บรรยากาศ ตลาดต่างจังหวัดเป็นอย่างนี้เอง

เนื้อเรื่อง

“น้าอ้อยคะ ไบพลูอยากรู้จังเลยว่า ร้านโชห่วยเป็นยังไง พาไปหน่อยได้ไหมคะ” ไบพลูอ้อน

“ได้เลย เดี่ยวเดินผ่านตลาดนัดไปทางนั้น” ทางนั้นก็คือห้องแถวที่ขายปลีกสินค้าต่าง ๆ สารพัดชนิด เหมือนคลังเสบียงชุมชน ร้านขายของประเภทนี้เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทยเชื้อสายจีน ที่ทำให้ผู้คนในละแวกนั้น ๆ มีของกินของใช้ และยังเป็นแหล่งพบปะของผู้คนในชุมชนอีกด้วย ซึ่งเรียกว่าร้านขายของชำ หรือร้านโชห่วย

น้าอ้อยเข้าไปซื้อซีอิ๊วขาวที่ร้านโชห่วยร้านหนึ่ง แต่ยี่ห้อที่น้าอ้อยต้องการไม่มี

เนื้อเรื่อง

อาเฮียเจ้าของร้านก็ไม่เสนอสินค้าอื่นแทน แต่กลับไปตะโกนถามร้านถัดไปว่ามีหรือไม่ พอรู้ว่ามิ อาเฮียก็บอกด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม

“ไปซื้อร้านโน้นสิ เขามี”

ยังไม่ทันที่สองคนหน้าหลานจะพูดอะไร หน้าอู๋ชิงพูดขึ้นก่อน “เอ๊ะ! เขามีอย่างนี้มาตั้งนานแล้วจะ” เลยได้หัวเราะกันทั้งสามคน

ความรู้สึกดี ๆ อย่างนี้ ไบพลูคิดว่า คงจะจดจำไว้ไม่มีวันลืม

กลับจากริมคลองแล้วหนึ่งอาทิตย์ หน้าแปดชวนหลานไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า ถึงแม้อากาศจะเย็นสบายหน้าเดิน แต่ไบพลูรู้สึกเหมือนมีอะไร

เนื้อเรื่อง

ขาดหายไป

สินค้าทุกชนิดมีคุณภาพ ตีตราตายตัวไม่มีการต่อรอง ผัก ผลไม้ มีราคาสูงกว่าตลาดสด อยากได้สินค้าอะไร ต้องเดินหาเอาเอง ถ้าหาสินค้าใดไม่เจอ เมื่อไปถามเจ้าหน้าที่ ก็จะชี้บอกทิศทางให้ไปหาเอง ทุกคนยื่นเข้าแถวต่อคิวจ่ายเงินตามที่เครื่องคิดเงินอัตโนมัติจะคิดออกมา ใครจะจ่ายด้วยเงินสดหรือบัตรเครดิตก็ได้ ไม่มีเสียงหัวเราะกระเซ้าเย้าแหย่กัน

ก่อนกลับบ้านหน้าเปิดพาทานขึ้นไปศูนย์อาหาร หน้าเปิดกินบะหมี่แห้ง แต่ใบพลุกินข้าวมันไก่ หน้าจิ้มข้าวมันไก่ค่อนข้างเผ็ด ใบพลูจึงไปขอหน้าปลาจาก

คำนำเสด็จ

เจ้าชายแตงโม

ณ เมืองอโรคยา ซึ่งอุดมไปด้วยผลไม้หลากหลายชนิด ยังมีเจ้าชายองค์หนึ่งโปรดปราณรสชาติของแตงโมเป็นอันมาก ที่หลังปราสาทมีแตงโมอยู่ต้นหนึ่ง แตงโมต้นนี้จะออกลูกทุกวัน วันละ ๑ ลูกเท่านั้น และทุก ๆ เช้า พ่อครัวจะเป็นคนเก็บแตงโมไปถวายเจ้าชายเป็นประจำ และเจ้าชายองค์นี้ก็ไม่เคยแบ่งแตงโมให้ใครเลย เพราะโปรดมากนั่นเอง

เช้าวันหนึ่ง เจ้าชายเสด็จไปเก็บแตงโมด้วยพระองค์เอง เมื่อเสด็จไปถึงก็ทรงพบว่าแตงโมหายไปเสียแล้ว เจ้าชายกริ้วมากประกาศจะลงโทษผู้ที่ยขโมยแตงโมไป

เจ้าชายแตงโม

ทันใดนั้นก็มึนหัวตัวเล็ก ๆ วิ่งมาขวางหน้าเจ้าชาย

“โปรดอภัยให้กระหม่อมด้วยเถิด กระหม่อมเป็นผู้ขโมยแตงโมของพระองค์เอง” เจ้าหนูสารภาพ

“ฮะ ฮ้า! เจ้าเป็นหนูตัวเล็ก ๆ แต่ใจเด็ดราวกับช้างสาร เราอยากรู้เหลือเกินว่าทำไมเจ้าจึงกล้ามาขโมยแตงโมของเรา”

“แม่ของกระหม่อมป่วย แล้วใคร ๆ เขาก็พูดกันว่า ถ้าได้กินแตงโมของพระองค์ อากาโรค่อมจะหายเป็นพลัดทิ้ง” เจ้าหนูตอบ

“แล้วแม่ของเจ้าหายหรือยังล่ะ” เจ้าชายตรัสถาม

เจ้าชายแตงโม

“ตอนนี้แม่ของกระหม่อมหายป่วยแล้วพะย่ะค่ะ”

“อ้อ! เพื่อเห็นแก่ความกตัญญูของเจ้า เราจะเว้นโทษแก่เจ้า”

“เป็นพระกรุณาธิคุณพะย่ะค่ะ” เจ้าหนูกราบลงแล้วทูลลา

วันรุ่งขึ้น พ่อครัวนำแตงโม ๒ ลูกมาถวายเจ้าชาย

“ทำไมวันนี้มีแตงโม ๒ ลูกล่ะ” เจ้าชายตรัสถามพ่อครัว

“พอไปถึงต้น กระหม่อมก็เห็นแตงโมมี ๒ ลูกแล้วพะย่ะค่ะ”

เจ้าชายคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็ตรัสกับพ่อครัวว่า

เจ้าชายแตงโม

“เอ! หน้าแปลกนะ พรุ่งนี้เราจะไปเก็บแตงโมเอง”

เช้าวันรุ่งขึ้น เจ้าชายก็เสด็จไปที่สวนแต่เช้า “เอ๊ะ! อะไรกัน ทำไมมีแตงโมลูกเดียวล่ะ หรือว่าเมื่อวานเจ้าโกหกเรา” เจ้าชายตรัสถามครอบครัว

“กระหม่อมมิบังอาจพะย่ะค่ะ” พ่อครัวรีบทูลตอบ

แล้วเจ้าชายก็สั่งทหารออกตามจับผู้ขโมยแตงโม

ทันใดนั้นนกตัวหนึ่งก็บินมาเกาะกิ่งไม้ตรงหน้าพระพักตร์เจ้าชาย

“โปรดอภัยให้กระหม่อมด้วยเถิด กระหม่อมเป็นผู้ขโมยแตงโมของพระองค์เอง” เจ้านกทูลสารภาพ

เจ้าชายแตงโม

“ฮะ ฮ้า! เจ้าเป็นเพียงนกตัวเล็ก ๆ แต่ใจเด็ดเท่าพญาอินทรีเชียวนะ เราอยากรู้เหลือเกินว่า ทำไมเจ้าจึงกล้ามาขโมยแตงโมของเรา”

“กระหม่อมมีลูกน้อย ๓ ตัว ทุก ๆ วันจะร้องด้วยความหิวโหย ใคร ๆ ก็บอกว่า ถ้าใครได้กินแตงโมของพระองค์เพียงคำเดียวก็เหมือนอิมไปได้ถึง ๑๐ วัน” เจ้าหนกตอบ

“แล้วลูกของเจ้าได้กินหรือยังล่ะ” เจ้าชายตรัสถามด้วยความเป็นห่วง

“ตอนนี้ลูกของกระหม่อมหลับไปแล้วพะย่ะค่ะ”

“อ้อ! เพื่อเห็นแก่ความรักที่เจ้ามีต่อบุตร เราจะเว้นโทษแก่เจ้า”

เจ้าชายแตงโม

“เป็นพระกรุณาธิคุณพะย่ะค่ะ” เจ้าหนกกราบลงแล้วทูลลา

เย็นวันนั้น เจ้าชายทรงคิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทุกครั้งที่มิมีผู้อื่น
ได้กินแตงโมของพระองค์ไป ในวันรุ่งขึ้นแตงโมมักจะเพิ่มขึ้นอีก ๑ ลูกเสมอ

“อืม! เราอาจจะแบ่งแตงโมให้ผู้อื่นบ้างนะ เราไม่ควรบริโภคของอร่อยอยู่แต่ผู้
เดียว”

เจ้าชายทรงปรารภกับตนเอง แล้วจึงมีรับสั่งให้พ่อครัวนำแตงโมไปแบ่งให้
ชาวเมือง ในวันรุ่งขึ้น และวันต่อ ๆ ไป จากนั้นแตงโมก็ออกลูกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
นับเป็นสิบเป็นร้อยเป็นหมื่นเป็นแสน ตั้งแต่นั้นชาวเมืองจินขนาหนามพระองค์ว่า

“เจ้าชายแตงโม”

(เก๋อกุล, เจ้าชายแตงโม, สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก)

เจ้าชายแตงโม

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

๑

เราควรแบ่งปันและมีน้ำใจแก่ผู้อื่น

๒

การให้อภัยหรือยกโทษให้ผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดีงาม
ทั้งผู้ให้และผู้รับ

๓

ควรมีเหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ
ตรวจสอบถามไถ่ให้แน่ใจเสียก่อน

ตัวละครสำคัญ

เจ้าชาย

พ่อครัว

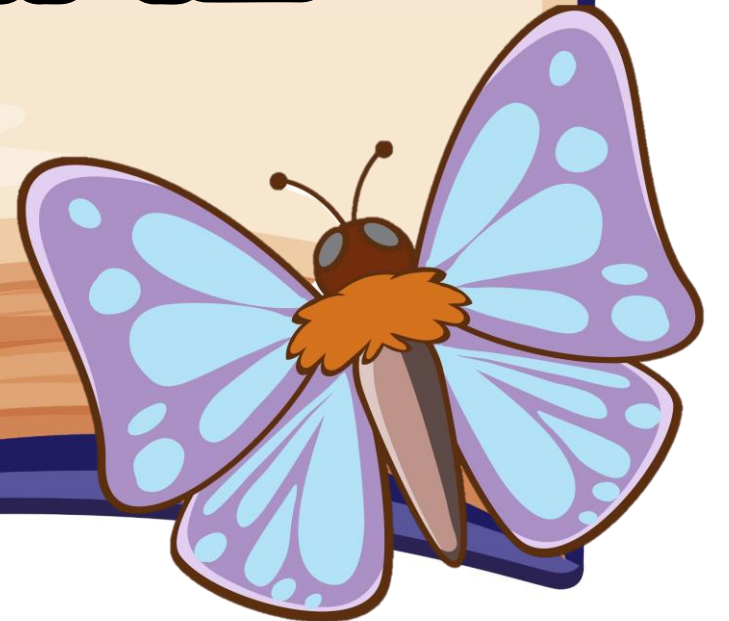

เจ้านก

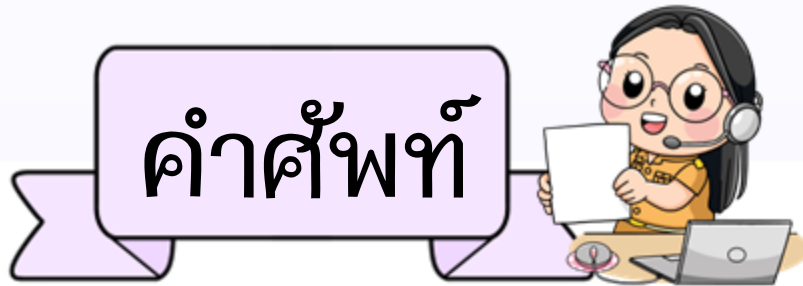

เจ้าหนู

อ่านเพิ่ม
เพิ่มความหมาย

คำศัพท์

กระเช้าเข้าแห่

กระแทก

กระหม่อม

กริ้ว

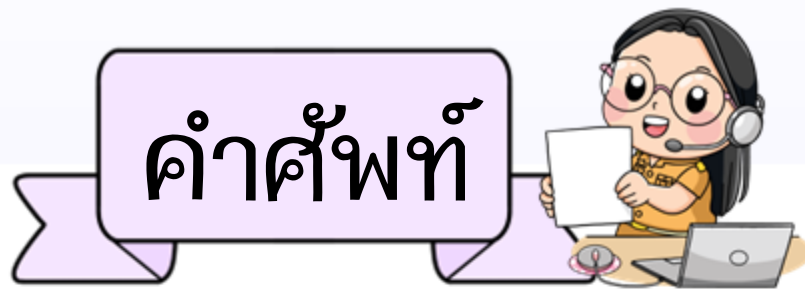
พุดหยอกล้อ

กระทบโดยแรง

คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดเพศชายทูลเจ้านายชั้นหม่อมเจ้า และพระวรวงศ์เธอ, คำรับหรือคำลงท้ายที่ผู้ชายใช้ทูลเจ้านายชั้นหม่อมเจ้า (ราชาศัพท์)

โกรธ (ราชาศัพท์)

คำศัพท์

คุณภาพ

(คุณ-นะ-พาบ) ลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ

เครื่องคิดเงิน

เครื่องคิดเงินที่มีกลไกทำหน้าที่ได้เอง

อัตโนมัติ

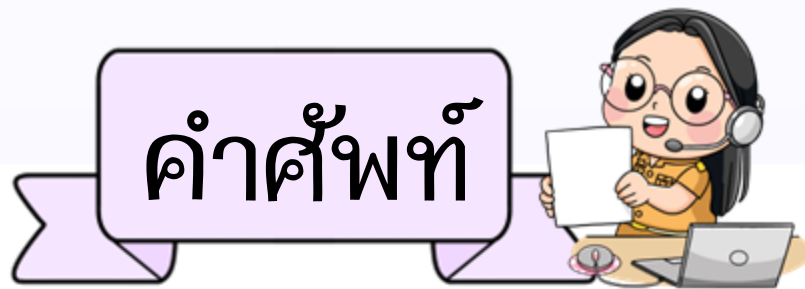
โคลงเคลง

เอียงไปเอียงมา, โคลงไปโคลงมา

ฉลาก

ป้ายบอกชื่อยา อาหาร เครื่องสำอาง ฯลฯ และมี
ข้อความแสดงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ไว้
ที่ภาชนะหรือที่หีบห่อ

คำศัพท์

ข้างสาร

เต็มเหยียด

ทางลัด

ทูลลา

บัตรเครดิต

ข้างใหญ่

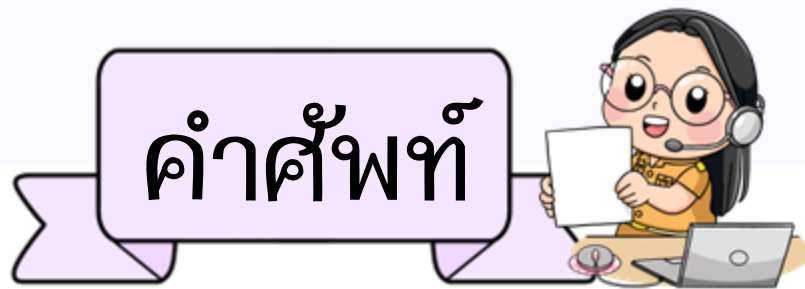
สุดผีเท้า เช่น วึ่งเต็มเหยียด

ทางที่ตัดตรงไปเพื่อย่นระยะทางและเวลา

บอกลา (ราชาศัพท์)

บัตรซึ่งสถาบันการเงินหรือธุรกิจออกให้แก่สมาชิก
ใช้ชำระสินค้าหรือบริการจากสถานการค้าหรือ
ธุรกิจที่รับบัตรนั้นแทนการชำระด้วยเงินสด

คำศัพท์

ปรารภ

(ปรา-รพ) กล่าวถึง, คิด

ผักตบชวา

ไม้หน้าขึ้นตามลำน้ำทั่วไป ดอกสีม่วงอ่อน

ผิวพรรณ

สีของผิว

ฝ้า

จุดหรือรอยผื่นสีคล้ำ ๆ ที่ปรากฏอยู่บนใบหน้า

พระกรุณาธิคุณ

พระคุณ (ราชาศัพท์)

ราชวงศ์

ตระกูลของพระราชา

ร้านโชห่วย

ร้านขายปลีกที่ขายของกินของใช้ต่าง ๆ

คำศัพท์

สารปนเปื้อน

สารที่ไม่ต้องการหรือมีพิษซึ่งปนอยู่ในอาหาร ยา เครื่องสำอาง ฯลฯ อันเกิดจากขั้นตอนการผลิต การดูแลรักษา การบรรจุ การขนส่ง เป็นต้น

เสียบียง

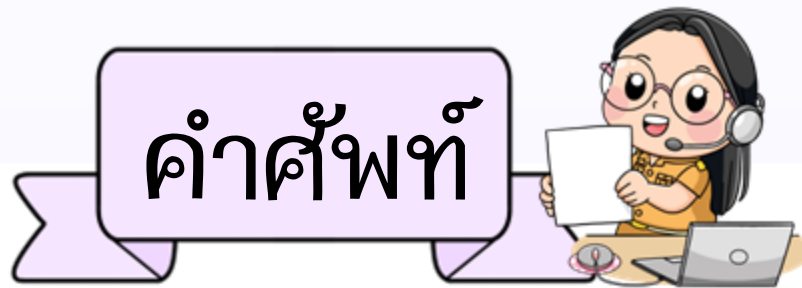
อาหารที่เก็บไว้กินได้นาน ๆ

หายเป็นปลิดทิ้ง

หายจากอาการป่วยทันที

คำศัพท์

อินทรี

(อิน-ตี) ชื่อนกอยู่วงศ์เดียวกับเหยี่ยว ขามีขนปกคลุมกรงเล็บแข็งแรง ในประเทศไทยมีหลายชนิด
พญาอินทรี หมายถึง ผู้เป็นใหญ่ผู้เป็นผู้นำผู้เป็นหัวหน้าของนกอินทรีทั้งหลาย

อุดม

มากมาย, บริบูรณ์

แบบฝึกหัด

ช่วยกันคิด ช่วยกันตอบ

หน้าเปิดพาทหารรักไปเที่ยวบ้านใคร

“คลองประชาชมชื่น” ขุดขึ้นเพื่ออะไร

เพราะอะไรแม่ค้าถึงขายกล้วยเตี้ยราคา

“ร้านโชห่วย” เป็นร้านขายของประเภทใด

ห้างสรรพสินค้ามีชำระเงินแบบใดบ้าง

๒

๓

๔

๕

หน้าเปิดพาทหลานรักไปเที่ยวบ้านใคร

หน้าอ้อย

“คลองประชาชมชื่น” ขุดขึ้นเพื่ออะไร

ในหลวงรัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้ขุดขึ้นเพื่อเป็นทางลัดไปจังหวัดเพชรบุรี
และประชาชนจะได้มีน้ำไว้กินไว้ใช้ในการเกษตร

เพราะอะไรแม่ค้าถึงขายกล้วยเดี่ยวราคาถูก

ถ้าขายแพงก็ไม่มีคนซื้อ ขายถูกแต่ขายได้เยอะก็พออยู่ได้

“ร้านโชห่วย” เป็นร้านขายของประเภทใด

ห้องแถวที่ขายปลีกสินค้าต่าง ๆ สารพัดชนิด

ห้างสรรพสินค้ามีชำระเงินแบบใดบ้าง เงินสดและบัตรเครดิต